

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนไทยในสมัยก่อน มีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับ สายน้ำ และธรรมชาติการสร้างบ้านสร้างเมือง สร้างชุมชน แต่โบราณกาล จะเลือกทำเลที่มีแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำเป็นสำคัญ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเกษตรกรรมยังชีพแห่งชีวิต และชุมชนสายน้ำ จึงเปรียบเสมือน สายโลหิตของชีวิตคนไทยมาแต่อดีตจวบจนปัจจุบันจนกระทั่งอนาคต เพราะน้ำคือชีวิต น้ำยังนำมาซึ่ง คติธรรม ในการดำเนินชีวิตของชาวไทยให้เข้าใจถึงสัจธรรมในธรรมชาติของชีวิต

แม่น้ำลำคลองเป็นเส้นทางสำคัญในการสัญจรติดต่อไปมาค้าขายซึ่งกันและกันมาแต่บรรพกาลเรือจึงเป็นพาหนะสำคัญในวิถีชีวิตของชาวไทยที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพชนแต่บรรพกาลประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการสัญจรระหว่างบ้านและชุมชนเรือเป็นพาหนะที่มีบทบาทสำคัญแต่อดีตจวบจนปัจจุบันทั้งในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การคมนาคมขนส่ง ตลอดจนก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามแห่งสายน้ำของสยามประเทศด้วยความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติเป็นพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตอันดีงามของชาวไทยในฤดูน้ำหลาก ว่างเว้นจากการเพาะปลูก ปักดำทำนา ในเทศกาลงานบุญประเพณีออกพรรษา ด้วยนิสสัยรักสนุกอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย ก่อให้เกิดการละเล่นทางน้ำ อาทิ การเล่นเพลงเรือ และการแข่งขันเรือยาว ประเพณีขึ้น อันเป็นที่มาของบ้านในชุมชนชนบทไทย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติขึ้นทุกกลุ่มน้ำแห่งสยามประเทศ เรือแคนูมีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์หลายพันปี โดยชาวอินเดียแดง ซึ่งเรือแคนูถูกสร้างขึ้นเพื่อการเดินทาง การค้าขาย การสงคราม และเพื่อการล่าสัตว์ รูปลักษณะมีความต่างกันตามสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เช่นเรือแคนูของชาวเมารีในประเทศนิวซีแลนด์มีความยาว 35 เมตร ใช้ฝีพายถึง 80 คน ชาวอินเดียแดงในทวีปอเมริกาเหนือสร้างเรือแคนูจากหนังกวาง และเปลือกไม้เบิร์ช

(Birch bark) ส่วนชาวอียิปต์ทำมาจากเปลือกไม้พapyrus (Papyrus reeds) ส่วนชาวโพลินีเซียนใช้ท่อนซุงทำเรือแคนู ชาวเอสกีโมในประเทศกรีนแลนด์ได้สร้างเรือขึ้นมานชนิดหนึ่งโดยเรียกว่า คัยค มีลักษณะคล้ายเรือแคนูแต่มีฝาปิดเรือคัยคนี้ถูกค้นพบโดยนักสำรวจชาวอังกฤษที่ชื่อ Burrough ในปี ค.ศ.1556ในเวลาต่อมาเรือแคนูเริ่มเป็นที่นิยมกันมากสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบการผจญภัยกลางน้ำอันเขียวคราดจึงได้มีการจัดตั้งเป็นสหพันธ์เรือแคนูนานาชาติ (International Canoe Federtion -I.C.F) ขึ้นในปี ค.ศ.1700 ได้มีการผลักดันกีฬาเรือแคนูให้เป็นกีฬาสาธิตในโอลิมปิก

เกมส์เมื่อปี ค.ศ.1928 และอีก 12 ปีต่อมากีฬาเรือแคนูก็ได้บรรจุลงในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกอย่างถาวร ในการกีฬาจะใช้คำว่าเรือแคนูซึ่งหมายถึงทั้งเรือแคนูและคยัครวมกัน เอเชียเกมส์ครั้งที่ 13 ที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าในการจัดการแข่งขัน กีฬาเรือแคนูก็เป็น 1 ประเภทของกีฬาที่จัดให้มีการแข่งขันนั้นด้วย

สมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย เดิมชื่อ “สมาคมเรือยาวสมัครเล่น” ถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2531 โดยมี พลเรือเอก บัณฑิตย์ ชูณหวิธ เป็นนายกสมาคมคนแรก ทั้งนี้ได้เล็งเห็นว่าประเทศไทยมีแม่น้ำอยู่หลายสาย และเรือยาว เป็นยุทธโศปกรณ์ในการทำศึกสงครามมาแต่โบราณ และการคมนาคมทางน้ำติดต่อกันตามหัวเมืองต่างๆ รวมทั้งการใช้เรือเป็นพาหนะประกอบพิธีการสำคัญ ๆ มาช้านาน เมื่อเรือจากหลายท้องถิ่นจำนวนมากมารวมกัน ก็มีการจัดประลองแข่งขันเรือยาว จนเป็นที่นิยมชื่นชอบของชาวไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดกันมา

ในปี พ.ศ.2532 พลเรือเอก ดิลก ภัทรโกศล เสนาธิการทหารเรือ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกสมาคมฯ และดำเนินการมุ่งเน้นเฉพาะกีฬาเรือยาวประเพณี ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในประเทศไทย และในปีนี้ได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 15 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ จนถึงปี พ.ศ.2534 สมาคมเรือยาวสมัครเล่น ได้รับการอนุญาตจาก การกีฬาแห่งประเทศไทย ให้สามารถดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาในนามของชาติไทยและประเทศไทยได้ตามกฎหมาย จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมเรือยาวสมัครเล่นแห่งประเทศไทย”

ในปี พ.ศ.2535 พลเรือเอก วิญญาณ สันติวิสิฐ รองผู้บัญชาการทหารเรือในขณะนั้น ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกสมาคมฯ คนที่ 3 ดำเนินกิจการพัฒนาด้านกีฬาเรือยาวอย่างต่อเนื่อง โดยส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 17 (พ.ศ.2536) ณ ประเทศสิงคโปร์ และกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 18 (พ.ศ.2538) ณ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย รวมทั้งพัฒนานักกีฬาเรือยาวไปสู่กีฬาสากลหลายชนิดขึ้น โดยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2537สหพันธ์เรือกรรเชียงนานาชาติ (INTERNATIONAL ROWING FEDERATION-FISA) ได้ส่งผู้แทนมาส่งเสริมกีฬาเรือกรรเชียง โดยมอบเรือกรรเชียงให้ 6 ลำ เพื่อใช้ในการฝึกซ้อม และในปี พ.ศ.2538 ได้ส่งนักกีฬาไปร่วมการแข่งขันเรือแคนูที่ได้หัววัน

ในปี พ.ศ.2539 สมาคมเรือยาวสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย” เพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นทางการในกีฬาเรือพายที่ใช้นักพายทุกชนิด ได้แก่ เรือยาว, เรือกรรเชียง, เรือแคนู และเรือคยัค โดยมี พลเรือเอก ธำรง วิบูลย์เสถียร เป็นนายกสมาคมฯ คนที่ 4 ได้พัฒนาการฝึกซ้อมเพิ่มมากขึ้น และได้ส่งนักกีฬาเรือพายไปร่วมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 19 (พ.ศ.2540) ณ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีการแข่งขันทั้ง 3 ประเภทกีฬา การแข่งขันในครั้งนี้ สมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย ประสบความสำเร็จ โดยนักกีฬาเรือพาย

ชนะเลิศได้ 1 เหรียญทอง 4 เหรียญเงิน และ 8 เหรียญทองแดง หลังจากนั้น ได้มุ่งพัฒนากีฬาเรือพายอย่างต่อเนื่อง และสามารถส่งนักกีฬาเรือพายไปแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์ ซิงคโปร์เอเชีย ซิงแชมป์โลก และกีฬาโอลิมปิกเกมส์ จนถึงปัจจุบัน

กีฬาเรือพายเป็นกีฬานานาชาติที่มีมานานแล้วในอดีต ได้รับความนิยมนำไปแข่งในต่างประเทศซึ่งมีการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ และซีเกมส์ กีฬาเรือพายเป็นกีฬาที่ใช้ความแข็งแรงบวกกับทักษะในการเล่น ทำให้ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และสร้างทักษะพอสมควร กีฬาเรือพายมีการแข่งขันอยู่หลายประเภท แยกเป็น เรือยาวประเพณี เรือกรรเชียง เรือ คยัค – แคนู ซึ่งแต่ละประเภทยังมีการแข่งขันในระดับ กีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ และในกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และมีการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน มีการจัดการแข่งขันขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาในกีฬาเรือพาย

ปัจจุบันกีฬาเรือพายเป็นที่นิยมและเล่นกันมากในต่างประเทศโดยเฉพาะแถบทวีปยุโรปมีการแข่งขันตั้งแต่รุ่นเยาวชนจนถึงรุ่นผู้สูงอายุ แต่ในประเทศไทยกีฬาเรือพายกลับเป็นที่นิยมน้อย ทั้งๆที่ประเทศไทยมีความพร้อมทั้งสภาพอากาศที่เหมาะสม มีแม่น้ำในการฝึกซ้อม มีขนบธรรมเนียมที่เป็นภูมิหลังโดยวิถีชีวิตที่ผูกพันกันน้ำในอดีตก็ใช้การสัญจรทางน้ำโดยการพายเรือ มีการแข่งขันเป็นประเพณีในงานต่างๆ นอกจากนี้ กีฬาเรือพายยังมีประเภทและจำนวนรายการที่จะแข่งขันมากมายโดยที่โอกาสคว้าเหรียญ สร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเองและครอบครัว

ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาถึงแรงจูงใจ ในการเลือกเล่นกีฬาเรือพายในประเภทต่างๆของนักกีฬาในประเทศไทยเพื่อหาข้อค้นพบถึงแรงจูงใจในด้านต่างๆ เช่นด้านความรัก ความชื่นชอบ ความถนัด ความสนใจ สุขภาพและอนามัย ความแข็งแรง ความนิยม ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านชื่อเสียงและเกียรติยศ ด้านความก้าวหน้าและการงานรวมไปถึงอาชีพกลุ่มคนที่นิยมเป็นกีฬาเรือพาย ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบหรือแนวทางส่งผล กระตุ้น และชักจูงให้นักกีฬาสนใจที่จะเล่นกีฬาเรือพายและเป็นข้อมูลให้ นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ควบคุมทีมและเป็นข้อมูลของผู้บริหารในการพัฒนากีฬาเรือพายให้เป็นที่แพร่หลายในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาเรือพายของนักกีฬาเรือพายในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาเรือพายในประเทศไทยจำแนกตามเพศและอายุ ในการเลือกเล่นกีฬาเรือพาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาเรือพายในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ หน่วยงาน ชมรมและ สถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมกีฬาเรือพาย นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ครู พลศึกษา ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการพัฒนา และ ส่งเสริมการเล่นกีฬาเรือพายต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักกีฬาเรือพายในประเทศไทยจำนวน 250 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

แรงจูงใจในการเล่นกีฬาเรือพาย หมายถึง ภาวะใด ๆ ก็ตามที่เป็นสิ่งเร้า หรือกระตุ้นให้นักกีฬาเลือกเล่นกีฬาเรือพาย จำแนกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความรักความถนัดความสนใจ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

และ ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต

นักกีฬาเรือพาย หมายถึง นักกีฬาที่เล่นกีฬาเรือพายในประเทศไทยที่อยู่ในสังกัดชมรมกีฬาเรือพายของสมาคมเรือพายแห่งประเทศไทย

เรือแคนู คือ เรือชนิดหนึ่งที่ผู้พายใช้การคุกเข่าข้างใดข้างหนึ่งลงแล้วเข้าอีกข้างหนึ่งตั้งฉากกับพื้น

เรือคยัค หมายถึง เรือแคนูประเภทคยัค เป็นเรือแบบปิด นักกีฬาจะต้องนั่งแล้วสอดตัวอยู่ในเรือ และใช้ใบพายชนิดสองใบ (Double bladed paddles) เรือคยัคมีทั้งชนิด 1 คน (Single kayak / k-1) คยัค 2 คน (Double kayak / k-2) และคยัค 4 คน (kayak four / k-4)